

Bir Beyaz Ölümdür Sarıkamış

İçeriği Yazan: [Editör](#) [1] Zaman: Paz, 07/12/2008 - 07:00

Yazar Adı: Prof. Dr. Bingür SÖNMEZ

Yazarın Özgeçmişi: Bingür SÖNMEZ Kimdir? 1952 yılında Sarıkamış'ta doğmuştur. İlk ve orta öğrenimini bitirdikten sonra Pendik Lisesi'ni 1969 yılında bitirerek İstanbul Üniversitesi Tıp Fakültesi'ne girdi. 1977—1984 yılları arasında uzmanlık eğitimini İstanbul Üniversitesi Tıp Fakültesi'nde tamamladı. Uzmanlık eğitiminin son bir yılında Londra St. Thomas Hastanesi'nde bir yıl cerrahi asistan olarak çalıştı. 1988 yılında doçent olduktan sonra İngiltere'de aynı hastanede tekrar üç yıl çalışarak koroner cerrahisi eğitimini tamamladı. 1990 yılı sonunda ülkesine kesin geri dönüş yaparak İstanbul Üniversitesi Kardiyoloji Enstitüsü'nde göreve başladı. 1977 yılında profesör oldu. 2001 yılına kadar Kadir Has Üniversitesi ve Florance Nightingale Hastanesi'nde Kalp Cerrahisi Bölüm Başkanı olarak çalıştı. Şu an İstanbul Memorial Hastanesi'nde Kalp ve Damar Cerrahisi Bölüm Başkanı olarak görev yapmaktadır. Evli ve iki ocağı olan Prof. Sönmez, Sarıkamış Dayanışma Grubu Başkanı olup, çeşitli derneklere üye konumundadır. Not: Bu bilgiler Prof. Bingür Sönmez'in <http://www.clubbypass.com> adresinden derlenmiştir.

Bir Beyaz Ölümdür SARIKAMIŞ

Şehitlik bir bedeldir ve kutsal amaçlar için ödenir. Ölüm bazen bir merminin, bazen bir süngünün, bazen bir şarapnelin ucundadır. Ölüm bazen bir uyku halinde gelir, bazen açılar içinde, bazen saatlerce sürer, bazen an meselesidir.

Yıl 1915, Aralık ayının son günleri, Erzurum'a yakın Kozican (Kuzucan) Tepesi. Bir kıdemli yüzbaşı komutasında 124 kahraman. Sivaslı Mülazım genç Ahmet Efendi görevini bilir. Tepenin arkasında Türk ordusu daha geride bir cephe tutmak için büyük bir ricat hamlesi yapmaktadır. Ruslar bu tepeyi ele geçirmeden Türk ordusu yeni mevzilerini tutabilmelidir. Ruslar 3 gündür tepeye hücum üstüne hücum tazelemektedirler. Kıdemli yüzbaşı durumun önemini şöyle izah etmiştir: **Arkadaşlar, hepimizin siciline şimdiden “şehit” kaydı düşülmüştür, haberiniz olsun ona göre çarpışacağız.** Müfrezeden sadece 11 kişi sağ kalmıştır. Tepe korunmuş, ordu kurtulmuş, geride yeni bir cephe hattı oluşturulabilmiş, Erzurum'un işgali biraz geciktirilmiştir. Tepeyi alan Ruslar şaşkınlık içinde 11 kahramanı sorgularken **“Tümen komutanınız nerede”** diye sormuşlardır. Bir tümene bedel 124 kahraman, 113 ü şehit (**“Rusyada Üç Esaret Yılı”** , Anlatan: Ahmet Göze, Yazan: Ergun Göze, Boğaziçi Yayınları).

Donma ölümün en savunmasız şeklidir. Vücudun dondurucu soğuktan korunabilmesi için her zamankinden çok daha fazla kalori veren yiyeceklerle beslenmesi gerekir. Bu kahramanlar çoğu kışlık gıyeceklerden de yoksun olarak değil yeterli kalori almak, normalin çok altında beslenmişler, hatta boş midelerle günlerce yürümüşlerdir.

Soğukta uzun süre kalma sonucunda **“soğuk ısırığı”** adı verilen ve uç noktalardan (burun-kulak-parmak) başlayarak dokularda geniş ve derin bir alanda hücre ölümüne yol açan durum ortaya çıkmaya başlar. Önce dokuların içindeki sıvı donar. Donmuş bölgedeki kan damarları reaksiyonel olarak iyice büzülmüş (vazospazm) olduğundan dolaşım durur ve derinin rengi mum görüntüsü verecek şekilde solar, el ve ayaklar şişmeye başlar, deri su toplar. Bu esnada vücut iç organlarının ısınıp koruyabilmek için etrafa olan dolaşım refleksi olarak neredeyse durma derecesine gelmesi tabloyu ağırlaştırır. Bu aşama hala canlı olan dokulara yeteri kadar kan gidemediği için çok ağrılıdır. Soğuk; damarları çevreleyen ve plazmanın damarın dışına çıkmasını önleyen endotel hücrelerine de zarar vererek plazmanın kaybına ve kanın damarın içinde pıhtılaşmasına ve dolaşımın tamamen durmasına neden olur. El ve ayak parmakları donarken başlangıçta duyulan şiddetli bir ağrı, bir süre sonra sinir uçları da donduğu için uyuşukluk haline döner ve ağrı artık hissedilmez. Donmakta olan şahıs bir aşamadan sonra olayın (donmanın) hangi boyutunda olduğunu kaybeder. Açlık, uykusuzluk, yorgunluk, enfeksiyonlar ve rüzgar bu süreci hızlandırır. Donma ilerledikçe mağdur uyuşmaya başlar, halsizlik-güçsüzlük, düşünme bozukluğu başlar. Aynı zamanda şiddetli bir uyku bastırır. Bu

uyku; şahıs farkına varıp tedbir almadığı takdirde ölüm uykusudur. Bu esnada hayaller (halusinasyon) görülebilir. Bulutların üzerinde uçmak, sıcak bir ocak başında olduğunu zannetmek, ailesinin, sevdiklerinin birer birer önünden geçtiğini görmek gibi şeyler yaşanabilir. Bu esnada akla gelmeyecek fanteziler yaratılabilir. Bunun en güzel örneği Mülazım Ahmet'in anılarında yer almaktadır: *Mülazım Ahmet Efendi kıtasının başında yürümektedir. Birden ne düşünüyor bilinmez, eliyle Mustafa Çavuşu çağırır ve "Mustafa Çavuş ben şuraya uzanacağım, çok uykum geldi, neferlere tembih et, herkes arkasındaki nefere benim önümden geçerken -Mülazım Ahmet Efendi burada uyuyor- diye haber versin ve son nefer beni uyandırсын" diyor. Bir anda Mustafa çavuş "Yetişin Mülazımım donuyor" diyerek bir tokat akşediyor. Hemen mülazımı karlar ile ovuyorlar ve bir sığınağa götürerek kurtarıyorlar ("Rusyada Üç Esaret Yılı" , Anlatan: Ahmet Göze, Yazan: Ergun Göze, Boğaziçi Yayınları).*

Sırtında 25-30 kg donanımı, elinde tüfeği olan uykusuz, yorgun, aç asker kan ter içindedir. **"Bir kaç dakika çömeleyim"** dediği anda donma başlamış demektir. Anılarda çömelenin 3-4 dakika içinde sorulara cevap veremeyecek duruma gelebildikleri anlatılmaktadır. Sarıkamış'a giden yolların kenarlarında, kilometre taşları gibi duran kutsal bedenler anılarda hep anlatılmıştır. Yürüyüş kolunun devamının sağlanabilmesi için emir kesindir: **Düşene yardım edilmeyecek.**

Donarak şehit olmanın en üzücü tarafı, bu kahramanların komutanları tarafından sorumluluktan kurtulmak için (komutanlar, savaştan sonra hesap vermekten korktukları için) **firar** olarak rapor edilmiş olmalarıdır. Eminim bu haksızlık şehitlerimizin kemiklerini sızlatmaktadır.

Sarıkamış'ta da iki hafta boyunca 120.000 kahraman bir gece değil 15 gün boyunca savaşımıştır. 90 000 kahraman sadece **"donma"** sonucunda değil; göğüs göğüse, süngü süngüye savaşıarak, dereleri tepeleri almışlar, köyler zapt etmişler, Sarıkamış'a 3 kez girmişler, çevirme manevrasını tamamlamışlar fakat bu savaşın yenilen tarafı olmaktan kurtulamamışlardır. Hepsini en kutsal şekilde şehitlik mertebesine ulaştırmışlardır.

Bu ülke şehitlerine bile eşit davranmamıştır: Okumuş, şehirli çocukları olup, batıdan askere alınıp Çanakkale'de şehit düşenlerin şehit albümlerinde fotoğrafları ve isimleri yer almış, ama profesyonel asker olup kar cehenneminde yitirilip giden bu şehitler 90. yıla kadar (2004) ulusal boyutta hiç anılmamışlardır. Şehitlerimiz adına ne mutlu ki bugün geçmişten özür dilercesine onlarla övünüyoruz ve her yıl artık devlet törenleri ile anıyoruz.

ŞHADET KUTSAL BİR RÜTBEDİR. BİLİNİZ DONARAK ŞEHİT OLAN BU KAHRAMANLAR SON ANA KADAR GÖREVLERİNİ YERİNE GETİRMİŞLER VE ŞHADET MERTEBESİNİ HAK ETMİŞLERDİR.

RUHLARI ŞAD OLSUN.

[Bu yazı, Politika Dergisi Sayı 10'da yer almıştır. Tüm fazladan özellikleri ile özgün sayıyı indirmenizi öneririz. Sayı 10'u indirmek için [buraya tıklayınız.](#) [2]]

Yorumlar

Kaynak URL (21/05/2024 - 04:15 tarihinde yazdırıldı):

<https://www.politikadergisi.com/konuk-yazar/bir-beyaz-olumdur-sarikamis>

Sosyal Medya: [Facebook](#) | [Twitter](#)

Bağlantılar:

[1] <https://www.politikadergisi.com/pd-uye/editor>

[2] <http://www.politikadergisi.com/sites/default/files/PD10.zip>